

Metodický pokyn ke zpracování účetnictví za leden až prosinec 2014

Změny předpisů platných pro rok 2014

O změnách v předpisech pro rok 2014 byly obce a DSO informovány v průběhu roku 2014 a změny jsou uveřejněny na internetových stránkách Kraje Vysočina.

[Krajský úřad](#) → [Servis pro obce](#) → [Účetnictví a výkaznictví](#)

Nově zavedené účty:

Účet 035 – Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji, položka A.I.10.

Účet 036 – Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji, položka A.II.11.

Účet 337 - Zdravotní pojištění, položka B.II.11.

Účet 338 - Důchodové spoření, položka B.II.12.

Nově účtováno o skutečnostech, které vyplývají z novely občanského zákoníku.

- právo stavby

Věcná břemena

- která byla vedena na účtu 014, by měla být přeúčtována z účtu 014 na 029
- v případě věcných břemen, kterými byl zatížen majetek od 1. ledna 2014 (ÚJ osoba povinná) účtuje účetní jednotka o tvorbě opravných položek. Snížení hodnoty je významné a není trvalého charakteru. Za významné se považuje více než 20% snížení hodnoty majetku.

Zavedení zbytkové hodnoty a aktualizace odpisových plánů.

- Účetní jednotka může při sestavení nebo aktualizaci odpisového plánu pro majetek zohlednit jeho zbytkovou hodnotu. Musí platit, že součet jeho opravek, plánovaných odpisů a zbytkové hodnoty se musí rovnat výši ocenění tohoto majetku.
- Hranice významnosti (např. 5%), pokud účetní jednotka neprovede aktualizaci odpisového plánu, bude považována od 1. 1. 2015 za zbytkovou hodnotu. Pokud se rozhodne, že zbytkovou hodnotu nebude zohledňovat, pak musí provést nejpozději k 1. 1. 2015 aktualizaci odpisového plánu.

Před sestavením ročních účetních výkazů je nutno zaúčtovat všechny účetní případy týkající se roku 2014. Zejména:

- Všechny účetní případy podle výpisů z účtů u peněžních ústavů. Datum zaúčtování příslušného případu musí být shodné s datem uvedeným na výpise z peněžního ústavu. Je nepřijatelné účtovat o všech pohybech na bankovních účtech až s datem posledního kalendářního dne v měsíci.
- Vyúčtovat spotřebu materiálůvých zásob za rok 2014 podle varianty A nebo varianty B způsobu účtování zásob v souladu s ČÚS č. 707 – Zásoby.
- Vyúčtovat poskytnuté zálohy zaměstnancům.
- Zaúčtovat předpisy pohledávek; nezapomenout na opravné položky k pohledávkám – viz § 23 a 65 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Viz také Metodická pomůcka ze dne 1. 10. 2013

uveřejněná na internetových stránkách Kraje Vysočina (Servis pro obce → Účetnictví a výkaznictví).

- V rámci dokladové inventury zhodnotit správnost zůstatků předepsaných krátkodobých a dlouhodobých pohledávek a krátkodobých a dlouhodobých závazků. Účty ovlivňují monitoring hospodaření obcí.
- Předpis nevyplacených cestovních příkazů.
- Údaje ze zúčtovacích a výplatních listin sestavených za prosinec 2014. Předpis hrubé mzdy se účtuje na účtu 331 – zaměstnanci.
- Proučtovat všechny účelové prostředky (dotace, půjčky). Jejich příjmy i čerpání označit účelovými znaky. O poskytnutých dotacích a jejich čerpání je nutné provést rozpočtové změny.
- Platný číselník účelových znaků je vyvěšen na webových stránkách MF ČR a na webu Kraje Vysočina.
- Provést kontrolu a proučtování účelových prostředků, které budou předmětem finančního vypořádání se státním rozpočtem za rok 2014. Vzhledem ke způsobu předávání výkazů do CSÚIS, kraj nedokáže zkontrolovat ve výdajích označení čerpání účelovými znaky.
- Provést kontrolu krátkodobých a dlouhodobých přijatých a poskytnutých záloh na účtech 373, 374, 471 a 472.
- K rozvahovému dni je třeba zaúčtovat čerpání poskytnutých či přijatých transferů, u nichž dochází k celkovému vypořádání transferu realizovaného formou zálohy. U transferů, u kterých dochází k celkovému vypořádání v některém z následujících účetních období, a proto může být zpochybněna výše nároků, zaúčtuje účetní jednotka k rozvahovému dni náklady a výnosy na účtech 572 a 672, v případě investičního transferu 403, proti účtům 389 a 388 (viz. ČÚS č. 703 – Transfery).
- Účetní jednotky jsou povinny použít metodu časového rozlišení – viz § 69 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- S časovým rozlišením také souvisí i použití dohadných účtů, jejichž smyslem je zahrnout veškeré skutečnosti, které by ovlivnily náklady a výnosy roku 2014. Účetní jednotka má upravené metody časového rozlišení vnitřní směrnici, včetně stanovení hranice významnosti.
- K 31. 12. musí mít všechny obce a DSO proučtované odpisy dlouhodobého majetku za rok 2014. Drobný dlouhodobý majetek se podle ČÚS č. 708 neodepisuje.
- V případě, že dlouhodobý majetek, který je odpisován, byl pořízen zcela nebo částečně z investičního transferu, účtuje účetní jednotka současně s odpisem tohoto majetku o časovém rozlišení přijatého investičního transferu MD 403 se souvztažným zápisem Dal 672, a to v částce tohoto odpisu násobené transferovým podílem. Transferový podíl je podíl přijatého investičního transferu k pořizovací ceně tohoto majetku.
- Pokud má účetní jednotka majetek, který je určený k prodeji, postupuje podle § 27 Zákona o účetnictví a podle § 64 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Majetek oceněný reálnou hodnotou je podle ČÚS č. 710 účtován na syntetickém účtu 035 nebo 036.
- Pokud účetní jednotka vlastní cenné papíry a podíly, tak je oceňuje podle § 59 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- Pokud obec vytváří rezervy, tak je proučtuje podle § 67 vyhlášky č. 410/2009 Sb. a v souladu s ČÚS č. 705 Rezervy.
- V případě skutečností, u kterých nejsou splněny podmínky pro provedení účetního záznamu v hlavní knize, uvádí účetní jednotka tyto skutečnosti (pokud tuto informaci považují za významnou podle § 19 odst. 6 Zákona o účetnictví) na podrozvahových účtech – viz § 48 vyhlášky č. 410/2009 Sb.
- Proučtovat výši majetku, který předal zřizovatel příspěvkové organizaci k hospodaření na účet 903, položka výkazu Příloha – stav k 31. 12. 2014.
- Vypořádat uspořádací účty technického zhodnocení 044 a 045, které musí mít k 31.12. 2014 nulový zůstatek. V případě, že nejsou splněny podmínky (hranice 40 nebo 60 tisíc) pro zaúčtování na účty 041 a 042 a není předpoklad, že budou v dalších účetních období splněny, zaúčtuje účetní jednotka výdaje do nákladů. V případě, že je předpoklad,

že budou podmínky v příštích obdobích splněny, přeúčtuje ÚJ hodnotu z účtu 044 nebo 045 na účty 041 nebo 042.

- Odkontrolovat v návaznosti na fyzickou a dokladovou inventuru správnost zápisů v hlavní knize. Inventarizační rozdíly musí být proúčtovány ještě v roce 2014.

Před odesláním výkazů na automat VYK doporučujeme zkontrolovat:

- **Výkaz FIN 2– 2 M** (Příloha č. 4 k vyhlášce č. 449/2000 Sb.):
 1. V části I. a II. výkazu by neměla být minusová čísla. Minusové číslo by se mohlo objevit pouze ve třídě 1 – Daňové příjmy při vratkách a na položce 5362 – Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu u DPH.
 2. Část IV. – Rekapitulace příjmů, výdajů a financování a jejich konsolidace na úrovni účetní jednotky: rovnost řádků 4440, 4450 a 4470 (stejně číslo, pouze řádek 4470 má opačné znaménko k řádku 4440).
 3. Část VI. – Stavby a obraty na bankovních účtech - zůstatky všech běžných účtů a úvěrů musí souhlasit na bankovní výpisy.
 4. U transferů spolufinancovaných z EU je třeba uvádět nástroj a zdroj jak v účetnictví, tak i v rozpočtu. Kontrolu správnosti a úplnosti zaúčtovaných nástrojů a zdrojů u příjmů i výdajů provede účetní jednotka v části XI. a XII. výkazu FIN 2-12 M. U zdrojů jsou přípustné pouze hodnoty 1, 5 nebo 9.
Upozorňujeme na dodržování § 11 odst. 2 zákona číslo 250/2000 Sb. v platném znění, který stanoví, že účetní jednotka musí mít ve svém rozpočtu na příslušný rok stanovený objem finančních prostředků, kterými se ÚSC podílí na realizaci programu nebo projektu Evropské unie (vlastní podíl).
 5. Upozorňujeme na dodržování § 16 odst. 4 zákona číslo 250/2000 Sb. v platném znění, který stanoví, že se rozpočtová opatření uskutečňují povinně, jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku. Je nutné vykazovat v rozpočtu po změnách u transferů přijatých ze státního rozpočtu a z rozpočtu kraje stejné částky jako jsou částky přijaté na bankovní účet.
 6. Každá schválená změna schváleného rozpočtu, ať se jedná o změnu závazného ukazatele nebo o konkrétní rozpis položek uvnitř závazného ukazatele musí být promítnuta do **výkazu Fin 2-12M, odstavec rozpočet po změnách.**
- **Výkaz Rozvaha** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 4):
 1. Položky rozvahy „Aktiva celkem“ (Netto) a „Pasiva celkem“ se musí rovnat.
 2. Ve výkazu rozvaha nelze vykazovat sloupec „Korekce“ a sloupec „Netto“ s minusovým znaménkem.
 3. Je nutné překontrolovat účtování v případech, kdy konečný zůstatek některého syntetického účtu vykazuje záporné hodnoty, a to v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., § 4, odst. 8. Výjimku tvoří účty 319, 401, 405, 406, 407 a 408 a skupiny účtů 43 a 49.
 4. Účty třídy 0xx netto nesmí vykazovat záporné částky.
 5. Zůstatek účtu 231 – základní běžný účet ÚSC musí vykazovat k 31. 12. hodnotu s kladným znaménkem.
 6. Překontrolovat, zda přijaté zálohy na transfery k vyúčtování nejsou účtovány přímo na SÚ 672 nebo 403.
 7. Obce, které provedly schválení účetní závěrky za rok 2013, musí mít výsledek hospodaření převedený na účet 432.

8. Musí být zajištěna rovnost položky C.III.1 výkazu Rozvaha a položky C.2 Výkazu zisku a ztráty (výsledek hospodaření běžného účetního období).
 9. Musí být zajištěny rovnosti položek C.I. Vlastní kapitál výkazu Rozvaha a položek A. Přehledu o změnách vlastního kapitálu a dále rovnost položky C.III. výkazu Rozvaha a položky C. Přehled o změnách vlastního kapitálu (součet účtů 431, 432 a 493).
 10. V případě, kdy obec vloží svůj majetek do hospodaření dobrovolnému svazku obcí, neúčtuje o něm na účtech třídy 0 a neuvádí jeho hodnotu v rozvaze. Tento majetek vede na účtu 903. O majetku účtuje DSO, odpisuje ho a vykazuje ho ve výkazu Rozvaha.
- **Výkaz zisku a ztráty** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 5):
 1. Položka „Výsledek hospodaření po zdanění“ uvedená ve výkazu zisku a ztráty se musí rovnat položce „Výsledek hospodaření běžného účetního období“ uvedené v rozvaze. Výsledek hospodaření po zdanění se obsahově člení podle hlavní činnosti účetní jednotky a hospodářské činnosti účetní jednotky. V příslušné položce rozvahy se uvádí součet výsledků hospodaření po zdanění.
 2. Účetní jednotka vykazuje odděleně ve svém účetnictví účetní případy, které se týkají hlavní činnosti a ty, které se týkají hospodářské činnosti. Pokud účetní jednotka nemá hospodářskou činnost, tak ji nemůže vykazovat ve sloupci 2 a 4 výkazu zisku a ztráty.
 3. Obce a DSO vykazují výnosy z transferů pouze na syntetickém účtu 672 – Výnosy územních rozpočtů z transferů a náklady na transfery na účtu 572 – Náklady územních rozpočtů na transfery.
 - **Výkaz Příloha** (vyhláška č. 410/2009 Sb., § 8 a § 45):
 1. Příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky.
 2. Organizace je povinna vyplnit také jednotlivé textové části. Tyto textové části jsou součástí výkazů předávaných na krajský úřad.
 3. V části A.4. jsou uvedeny stavy účtů v knize podrozvahových účtů. Výkaz Příloha v této části nesmí vykazovat zůstatky účtů s mínusem. V položce výkazu Příloha P.1.3. (účet 903) mimo jiné je uveden u zřizovatele majetek, který zřizovatel předal příspěvkové organizaci k hospodaření. Tento majetek zřizovatel již nevede na rozvahových účtech.
 4. Hodnota vyrovnávacího účtu č. 999 se stanoví podle § 48, odst. 5 vyhlášky.
 5. V části A.5. jsou vykázány splatné závazky pojistného na sociální zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, které by měly souhlasit na rozvahu. Pokud účetní jednotka zjistí rozdíl, tak je nutné opravit chybné účtování (chybnou analytiku) nebo zdůvodnit rozdíl v části E.1. **V evidovaných daňových nedoplatcích se uvádí pouze závazky po splatnosti (nově od roku 2013).**
 6. Část C., C. 1. – Zvýšení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku za běžné účetní období, C. 2. – snížení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku ve věcné a časové souvislosti.
 7. Vyplnit části D.1. až D.7. Část D.7. vyplňují účetní jednotky, které provedly ocenění lesních porostů jiným způsobem a takto zjištěná cena je významně rozdílná od ocenění podle D.3.
 8. Části E1 až E4 – obsahují doplňující významné informace k jednotlivým položkám výkazů. Pokud účetní jednotka nemá náplň v těchto částech výkazu, tak doporučujeme vyplnit nulu (znak 0).
 9. Část F – Doplňující informace k fondům. Počáteční a konečný stav fondu musí souhlasit na rozvahu.
 10. Součtové řádky z části G. – Stavby a H. - Pozemky se musí rovnat údajům z rozvahy ve všech sloupcích. Příloha v části G. a H. je rozdělena na běžné období a období minulé. V běžném období je nutné dodržet členění na sloupce „Brutto“, „Korekce“ a Netto“.

11. Část I - doplňující informace k položce A.II.4 - Náklady z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty.
12. Část J - doplňující informace k položce B.II.4- Výnosy z přecenění reálnou hodnotou výkazu zisku a ztráty.
13. Část K – doplňující informace k poskytnutým garancím. Jedná se o garance třetím osobám. Nejedná se např. o zástavy majetku bankám v případě sjednaného úvěru obcí.
14. Část L – Doplňující informace o projektech partnerství veřejného a soukromého sektoru. Jedná se o významné veřejné zakázky, jejichž předmětem je využití zdrojů a schopností subjektů soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb souvisejících s údržbou a provozem dlouhodobého nehmotného nebo hmotného majetku. Mohou to být např. zařízení sociálních služeb, parkovací domy apod.
15. Část N – Doplňující informace k položce výkazu zisku a ztráty A“.I.13 Mzdové náklady“. Metodický pokyn z 19. 3. 2014 je vyvěšen na webových stránkách Kraje Vysočina.
16. U číselných částí výkazu Příloha musí být vyplněn také sloupec „Minulé účetní období“.

- **Přehled o peněžních tocích:**

1. Zobrazuje stav peněžních prostředků k 1. 1. 2014, zdroje a položky, na něž byly v průběhu roku vynaloženy, a zůstatek k 31. 12. 2014.
2. Náplň jednotlivých položek vymezuje § 43 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

- **Přehled o změnách vlastního kapitálu:**

1. Zobrazuje stav vlastního kapitálu účetní jednotky k 31. 12. 2013, zvýšení nebo snížení v průběhu roku a stav k 31. 12. 2014.
2. Náplň jednotlivých položek vymezuje § 44 vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu nepředávají příspěvkové organizace, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a účetní jednotky, které nesplňují kritéria podle Zákona o účetnictví - viz §§ 18 a 20.

Tzn., že v roce 2013 a k 31. 12. 2014 aktiva brutto celkem nedosáhla výše 40 000 000 Kč a roční úhrn čistého obratu (výnosy snížené o prodejní slevy) nedosáhl 80 000 000 Kč. Postačuje nesplnění jedné podmínky.

Inventarizace majetku a závazků

Na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví provedou účetní jednotky inventarizaci majetku a závazků. Inventarizace musí být provedena podle vyhlášky č. 270/2010 Sb. o inventarizaci majetku a závazků.

Dokladová inventarizace

- Předmětem dokladové inventarizace, podle Otázek a odpovědí uveřejněných na webu MF ČR dne 31. 8. 2011, není účet výsledek hospodaření. Jinak všechny ostatní účty rozvahy jsou předmětem dokladové nebo fyzické inventarizace, včetně podrozvahových účtů. U účtů 401 a 406 je nutné doložit aspoň obraty v roce 2014.
- V rámci dokladové inventarizace účetní jednotka zjišťuje konečné zůstatky rozvahových účtů, kontroluje správnost zůstatku a dokládá jednotlivými doklady opodstatněnost a výši zůstatku. Jedná se zejména o předpisy závazků a pohledávek, přijaté a poskytnuté zálohy atd. U zůstatků bankovních účtů, cenných papírů doložit výpisy z peněžních ústavů.

- Účet 031 – pozemky lze inventarizovat i dokladově. Organizace porovnává stav v evidenci s výpisem z katastru nemovitostí. Tento postup kontroly údajů musí uvést v příloze inventurního soupisu [§ 8, odst. 4 e) vyhlášky].
- Účet 403 – zůstatek musí souhlasit se součtem zůstatků transferů na jednotlivých kartách majetku.
- Účet 407 – doložit seznamem nemovitého majetku oceněného reálnou hodnotou.
- Nezapomenout na inventarizaci:
 - Opravných položek,
 - Oprávek – prověřit oprávněnost výše oprávek. Posoudit, zda není nutné upravit u inventarizovaného majetku dobu používání. V této souvislosti pak upravit výši odpisů a aktualizovat odpisový plán.
 - Oprávkové účty (nejčastěji se jedná o účty 081, 082 a 079) rovněž podléhají inventarizaci a je třeba je inventarizovat ve vazbě na majetkové účty, ke kterým se vztahují, nikoliv samostatně. Tedy například inventurní soupis účtů 021 a 081 bude obsahovat položkový seznam staveb a ke každé z nich současně hodnotu oprávek. Obdobným způsobem je třeba provést inventarizaci opravných položek k pohledávkám (nejčastěji se jedná o účty 192 a 194), kde rovněž musí z inventurního soupisu být zřejmá vazba konkrétní opravné položky ke konkrétní pohledávce.
 - Stanovit ve vnitřním předpisu výši ocenění pohledávek a závazků, od které bude prováděno vzájemné odsouhlasení jednotlivých pohledávek a závazků [§3, odst. 1 j) vyhlášky č. 270/2010].
- V rámci inventarizace k 31. 12. ověří obec, které jsou členy lesního družstva, zda hodnota členských podílů zaúčtovaná na účtu 06x a majetkových podílů zaúčtovaná na účtu 031 – Pozemky odpovídá skutečnému stavu lesního družstva (aktuální hodnoty podílů dává obcím k dispozici lesní družstvo, případně si tyto údaje obec od lesního družstva vyžádá).
- Pro provedení inventarizace pozemků doporučujeme obcím zajistit si výpis z katastru nemovitostí k 31. 12. vyhotovený podle IČO obce, kde jsou na jednom výpisu zohledněny veškeré pozemky ve vlastnictví či spoluvlastnictví obce napříč všemi katastrálními územími, ve kterých se tyto pozemky nachází.

Účetním jednotkám doporučujeme sledovat stránky:

- Ministerstva financí ČR → Účetní reforma veřejných financí
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace>
- Kraje Vysočina → Servis pro obce → Účetnictví a výkaznictví
<http://www.kr-vysocina.cz/pro-obce.asp>

Příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace použijí z výše uvedeného pokynu určeného pro obce a DSO přiměřeně jednotlivé postupy, které se bezprostředně týkají jejich účtování.

V případě dotazů, prosím, kontaktujte pracovnice ekonomického odboru Kraje Vysočina podle příslušnosti obce nebo Evu Šulákovou, telefon 564 602 239, e-mail: sulakova.e@kr-vysocina.cz